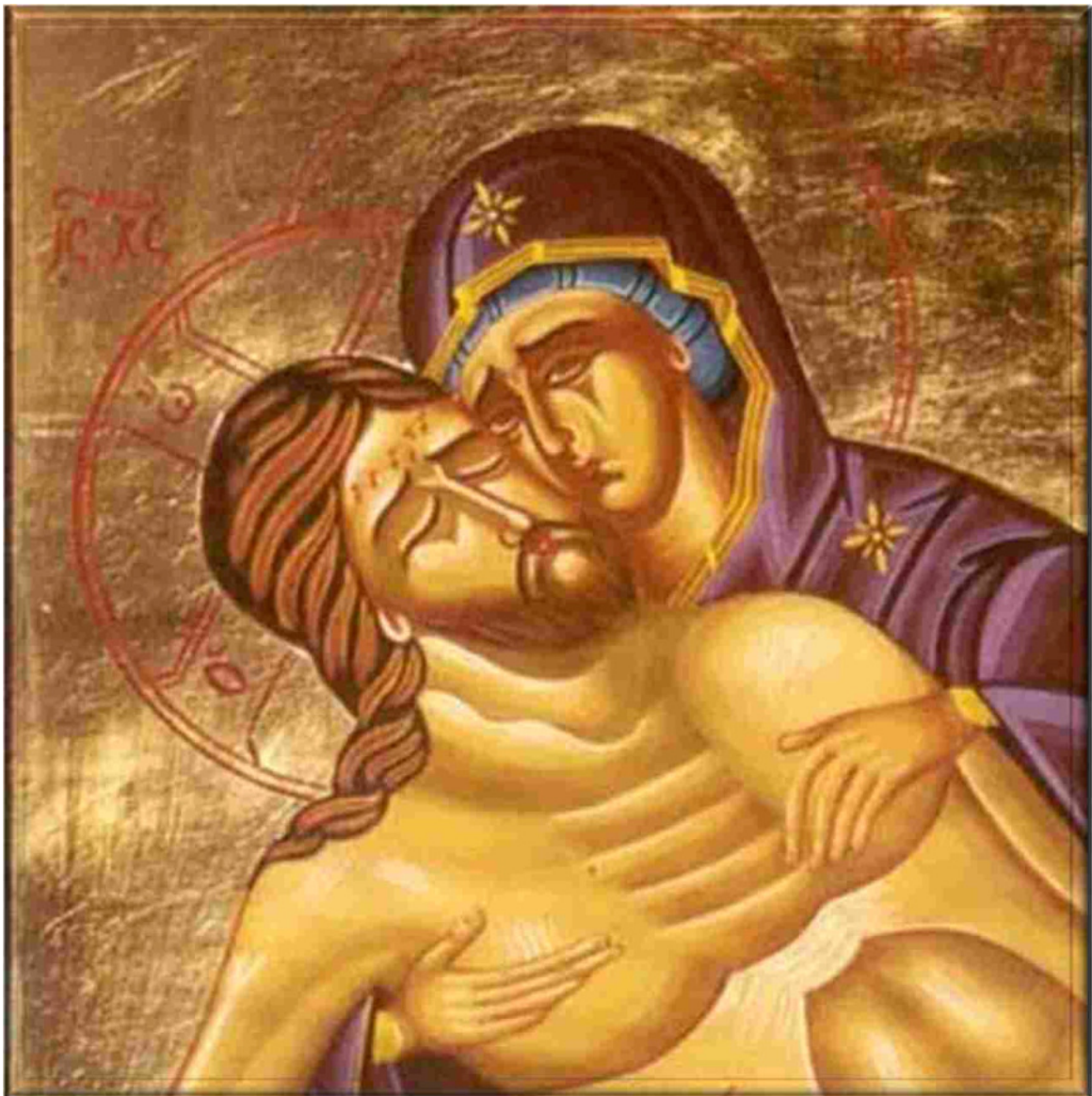

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

«ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ»

Η εβδομάδα πριν το Πάσχα ονομάστηκε Μεγάλη από τους πρώτους κίβλας χριστιανικούς αιώνες κι αυτό γιατί, όπως μας εξηγεί ο Αγ. Ιω. ο Χρυσόστομος, μεγάλα και κοσμοσωτήρια γεγονότα συνέβησαν στη διάρκεια της. Κέντρο αυτών των γεγονότων είναι βεβαίως τα άγια και άχραντα Πάθη, η Θεόσωμη Ταφή και η ένδοξη Ανάσταση του Κυρίου.

Σάββατο του Λαζάρου

Κάποτε ο Λάζαρος, ο οποίος έμενε στη Βηθανία, αρρώστησε βαριά και οι αδερφές του - η Μάρθα και η Μαρία - έστειλαν μήνυμα στον Ιησού να έρθει να τον βοηθήσει. Εκείνος βέβαια γνώριζε από πριν ότι ο φίλος του πέθανε, έφτασε όμως με τους μαθητές του στο σπίτι του φίλου του τέσσερις μέρες αργότερα.

Μόλις είδε όλον τον κόσμο που είχε συγκεντρωθεί να κλαίει για τον άδικο και πρόωρο θάνατο του Λαζάρου συγκινήθηκε παρά πολύ. Ξεκίνησαν δε όλοι μαζί και πήγαν στον τάφο. Εκεί διέταξε να ανοίξουν την είσοδο του τάφου και με δυνατή φωνή - αφού είχε προσευχηθεί στο Θεό Πατέρα - είπε: «Λάζαρε, έβγα έξω». Ο πεθαμένος βγήκε τυλιγμένος με τα σάβανα και ο Ιησούς Ζήτησε να τον λύσουν.

Μετά το θαύμα αυτό πολλοί Ιουδαίοι πίστεψαν, ενώ άλλοι έτρεξαν στους Φαρισαίους για να τους περιγράψουν το τι έγινε. Η ανάσταση του Λαζάρου είναι το τελευταίο θαύμα του Κυρίου κατά τη διάρκεια της παρουσίας Του στη γη.

Κυριακή των Βαΐων

Γιορτάζουμε τη θριαμβευτική είσοδο του Κυρίου στα Ιεροσόλυμα, κατά την οποία ο λαός έκπληκτος από το θαύμα της ανάστασης του Λαζάρου που είχε προηγηθεί υποδέχτηκε τον Χριστό κρατώντας κλαδιά φοινίκων και βάγια.

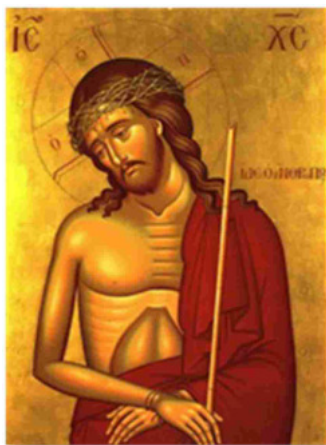
Σε ανάμνηση εκείνης της υποδοχής κρατάμε κι εμείς αυτή τη μέρα κλαδιά από δάφνη και φοίνικα υποδεχόμενοι τον Κύριο όχι σαν ένα θριαμβευτή, κοσμικό βασιλιά, όπως τον φαντάζονταν οι Ιουδαίοι, αλλά σαν αιώνιο, πνευματικό βασιλιά.

Η είσοδος, όμως, του Κυρίου στα Ιεροσόλυμα ήταν και η αρχή της πορείας Του προς το Πάθος. Ήδη οι αρχιερείς και οι Φαρισαίοι είχαν αποφασίσει τη θανάτωσή Του και ο Ιούδας την προδοσία.

Ο Νυμφίος

Γι' αυτό και η Κυριακή των Βαΐων είναι ταυτόχρονα και η έναρξη της Μεγάλης Εβδομάδας. Αυτό είναι εμφανέστερο στον Εσπερινό όπου η Εκκλησία στολίζεται πένθιμα, οι ιερείς φορούν σκουρόχρωμα άμφια σε ένδειξη πένθους. Μπροστά στην Ωραία Πύλη τοποθετείται η εικόνα του Νυμφίου στην οποία ο Χριστός φέρει ακάνθινο στεφάνι.

Μεγάλη Δευτέρα

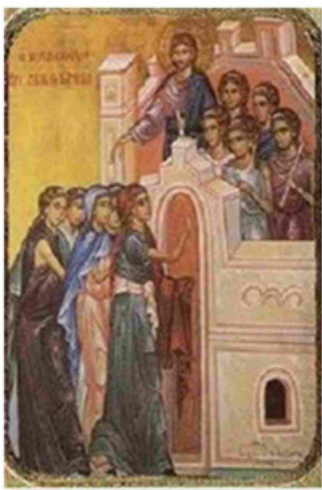
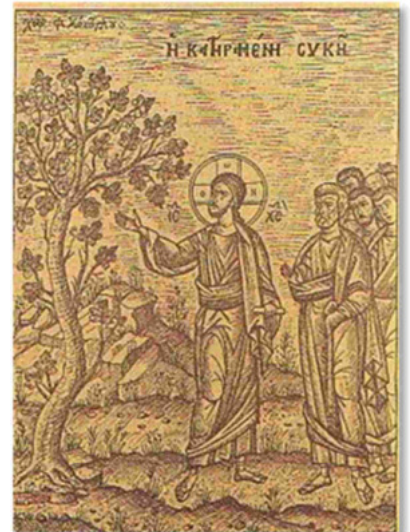
Είναι αφιερωμένη στη μνήμη του Αγ. Ιωσήφ του παγκάλου, (πολύ καλού) γιου του πατριάρχη Ιακώβ. Τα αδέρφια του Ιωσήφ τον φθονούσαν, γι' αυτό τον έριξαν μέσα σ' ένα λάκκο και κατόπιν τον πούλησαν σε Αιγυπτίους εμπόρους. Υπέφερε πολλά, όμως στο τέλος δοξάστηκε κι έγινε άρχοντας της Αιγύπτου. Ο Ιωσήφ θεωρείται τύπος του Χριστού για τα παθήματα, την αρετή του, την πραότητα και την ανεξικακία του. Και ο Κύριος φθονήθηκε από τους αρχιερείς, τους Γραμματείς και τους Φαρισαίους και αφού

υπέφερε πολλά για τη σωτηρία μας δοξάστηκε με την Ανάστασή Του.

Επίσης τη Μ. Δευτέρα τελείται ανάμνηση της ξηρανθείσας συκής. Σύμφωνα με την ευαγγελική διήγηση το θαύμα αυτό έγινε την επομένη της εισόδου του Κυρίου στα Ιεροσόλυμα. Ο Χριστός βλέποντας στο δρόμο μια συκιά, πήγε κοντά της, μα δε βρήκε παρά μόνο φύλλα και της λέει: «Ποτέ πια μην ξαναβγάλεις καρπό!» Κι αμέσως ξεράθηκε η συκιά.

Εκείνη η άκαρπη συκιά συμβόλιζε τη συναγωγή των Ιουδαίων που δεν είχε να παρουσιάσει πνευματικούς καρπούς και γι' αυτό καταδικάστηκε από τον Κύριο. Συμβόλιζε ακόμα και κάθε άνθρωπο που δεν έχει πνευματική καρποφορία.

Το Ευαγγέλιο του Όρθρου της Μ. Δευτέρας αφηγείται όχι μόνο το επεισόδιο της συκής αλλά και τις παραβολές των δύο γιων (Ματθ. 21, 28-32) και των κακών γεωργών (Ματθ. 21, 33-46), μέσω των οποίων ο Κύριος προείπε την απόρριψη Του ισραηλιτικό λαό. Οι παραβολές αυτές ελέχθησαν την ημέρα μετά την Κυριακή των Βαΐων και γι' αυτό η Εκκλησία όρισε να διαβάζονται την Μ. Δευτέρα.

Μεγάλη Τρίτη

Είναι αφιερωμένη στην παραβολή των δέκα παρθένων (Ματθ. 25, 1 - 13).

Όμως οι ύμνοι της ημέρας αναφέρονται και στην παραβολή των ταλάντων (Ματθ. 25, 14 - 30) καθώς και στη μέλλουσα κρίση (Ματθ. 25, 31 - 46).

Οι τρεις αυτές παραβολές αποτελούν μέρος μιας μεγάλης διδασκαλίας που έκανε ο Χριστός κατ' ιδίαν στους μαθητές Του στο Όρος των Ελαιών λίγες μέρες πριν από το Πάθος Του. Σ' αυτή την ομιλία περιλαμβάνονται σπουδαίες και βαρυσήμαντες προβλέψεις για την καταστροφή της Ιερουσαλήμ και τη συντέλεια του κόσμου. Ο Κύριος τόνισε ακόμα πως πρέπει να ήμαστε πάντα έτοιμοι να Τον υποδεχτούμε γιατί θα έρθει σε άγνωστο χρόνο.

Έτσι, λοιπόν, συμπεραίνουμε πως το γενικότερο θέμα της Μ. Τρίτης είναι η μέλλουσα κρίση.

Από την παραβολή των δέκα παρθένων είναι εμπνευσμένο το τροπάριο «Ιδού ο Νυμφίος έρχεται εν τω μέσω της νυκτός...» και ο ακόλουθος ύμνος:

Μεγάλη Τετάρτη

Το συναξάρι της Μ. Τετάρτης αναφέρει ως θέμα την άλειψη του Κυρίου με μύρο από μια γυναίκα πόρνη, γεγονός που συνέβη λίγο πριν από το πάθος Του.

Η υμνογραφική παράδοση συγκρίνει την μετάνοια της πόρνης με το φοβερό ολίσθημα του Ιούδα και παραλληλίζει τις δύο ψυχικές καταστάσεις. Η πόρνη ελευθερώνεται από την αμαρτία και μετανοεί, ενώ ο Ιούδας αιχμαλωτίζεται από τη φιλαργυρία και αποχωρίζεται απ' το Θεό.

Ιδιαίτερα συγκινητικό είναι το γνωστό «Τροπάριο της Κασσιανής» (γραμμένο από τη μοναχή Κασσιανή) που εκφράζει τη θερμή μετάνοια και εξομολόγηση της αμαρτωλής γυναίκας.

Τη Μ. Τετάρτη η υμνολογία φέρνει στη μνήμη μας και τη σύγκλιση του Συνεδρίου, δηλ. του ανώτατου δικαστηρίου των Ιουδαίων, το οποίο και αποφάσισε τη σύλληψη και την καταδίκη του Κυρίου. Οι ύμνοι της Μ. Τετάρτης αναφέρονται επίσης στην απόφαση του Ιούδα να παραδώσει τον Κύριο και στη συμφωνία του με τους αρχιερείς.

Μεγάλη Πέμπτη:

Τα γεγονότα της Μ. Πέμπτης είναι κατά σειρά τα εξής:

1. Ο Ιερός Νιπτήρας, δηλ. το πλύσιμο των ποδιών των Αποστόλων από τον ίδιο τον Κύριο.

2. Ο Μυστικός Δείπνος, δηλ. η παράδοση του μυστηρίου της Θ. Ευχαριστίας από το Χριστό.

3. Η «υπερφυής προσευχή», δηλ. η αγωνιώδης προσευχή του Κυρίου στη Γεσθημανή πριν τη σύλληψή Του.

4. Η προδοσία του Ιούδα, δηλ. η παράδοση του Κυρίου στους Ιουδαίους με φίλημα και η σύλληψή Του.

Μεγάλη Παρασκευή:

Είναι αναμφίβολα η ιερότερη ημέρα της Μ. Εβδομάδας κι αυτό γιατί επιτελούμε ανάμνηση της Σταύρωσης του Κυρίου.

Η ακολουθία των Αγίων και Αχράντων Παθών του Κυρίου, όπως ονομάζεται, μας φέρνει στη μνήμη όσα υπέμεινε για χάρη μας ο Κύριος: «τους εμπτυσμούς, τα ραπίσματα, τα κολαφίσματα, τας ύβρεις, τούς γέλωτας, τήν πορφυράν χλαίναν, τόν κάλαμον, τόν σπόγγον, τό όξος, τούς ήλους, τήν λόγχην και πρό πάντων τόν σταυρόν και τόν θάνατον», δηλ. «τους εμπτυσμούς, τα χτυπήματα στο πρόσωπο και στον αυχένα, τις ύβρεις, το γέλωτα, την κόκκινη χλαμύδα, το καλάμι, το σπόγγο, το ξύδι, τα καρφιά, τη λόγχη και κυρίως τη Σταύρωση και το θάνατο».

Γίνεται επίσης μνεία του ευγνώμονα ληστή που έλαβε συγχώρηση από τον Κύριο και με τη μετάνοιά του «πρώτος παραδείσου πύλας ανοίξας εισήλθεν».

Η ακολουθία των Αγίων Παθών άρχιζε από το απόγευμα της Μ. Πέμπτης και διαρκούσε όλη τη νύχτα γιατί και η σύλληψη, η δίκη και οι εμπαιγμοί του Κυρίου έγιναν κατά τη νύχτα αυτή. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της ακολουθίας είναι η ανάγνωση 12 Ευαγγελίων. Από αυτά, το πρώτο (το Ευαγγέλιο της Διαθήκης) περιλαμβάνει τις υποθήκες του Χριστού προς τους μαθητές και την αρχιερατική προσευχή Του. Τα υπόλοιπα Ευαγγέλια εξιστορούν τη σύλληψη, τη δίκη, τα πάθη, το σταυρικό θάνατο, την ταφή του Κυρίου καθώς και την ασφάλιση του τάφου με τη βοήθεια της κουστωδίας.

Μετά την ανάγνωση του πέμπτου Ευαγγελίου γίνεται η λιτάνευση του Εσταυρωμένου και η τοποθέτηση Του στο μέσο του Ναού.

Μεγάλο Σάββατο:

Την ημέρα αυτή εορτάζουμε «την Θεόσωμον ταφήν και την εις άδου κάθοδον» του Κυρίου. Η ταφή βέβαια έγινε τα απόγευμα της Μ. Παρασκευής. Όμως η Εκκλησία έκρινε ορθό να αφιερώσει ιδιαίτερη μέρα προς τιμήν και μελέτη του μυστηριώδους αυτού γεγονότος.

Ο Χριστός αναπαύεται μέσα στον τάφο, όπως «αναπαύθηκε» όταν πρωτοδημιούργησε τον κόσμο την έβδομη μέρα. Όμως αναπαύεται ως Θεάνθρωπος. Το πανάχραντο σώμα Του θάπτεται στον τάφο, αλλά πνευματικά ο ίδιος μεταβαίνει στον Άδη και συνεχίζει το σωτηριώδες έργο του. Καλεί κοντά Του όλους τους δικαίους της Παλαιάς Διαθήκης, από τον Αδάμ και την Εύα μέχρι τους έσχατους ανθρώπους του Θεού, ώστε να μην λείπει κανείς από το παγκόσμιο προσκλητήριο της

σωτηρίας, που είναι τελικά μια αναδημιουργία του κόσμου και ολοκλήρωσης της ανθρωπότητας. Η κάθοδος αυτή ήταν το τελειωτικό χτύπημα κατά του θανάτου. Γι' αυτό ψέλνουμε

χαρακτηριστικά: "Ότε κατήλθες προς τον θάνατον, η ζωή η αθάνατος, τότε τόν άδην ενέκρωσας τη αστραπή της θεότητας".

Στην βυζαντινή εικονογραφία ο Κύριος παρουσιάζεται κατερχόμενος στον Άδη με δόξα κρατώντας τον τίμιο Σταυρό Του. Συντρίβει τις πύλες του Άδη και ανασύρει από 'κει τον Αδάμ, την Εύα, τον Άβελ, τους Πατριάρχες, τους προφήτες και όλους τους δικαίους της Π. Δ.

Στον όρθρο του Μ. Σαββάτου ψάλλονται τα Εγκώμια, δηλ. σύντομα τροπάρια που εξιστορούν τα πάθη του Κυρίου, εξυμνούν την ταφή του και διασαλπίζουν τη νίκη Του κατά του θανάτου. Προς το τέλος του Όρθρου γίνεται και περιφορά του Επιταφίου γύρω από τους δρόμους της ενορίας.

Κυριακή του Πάσχα:

Το Πάσχα ήταν αρχαιότατη ιουδαϊκή γιορτή που τελούνταν τη νύχτα της 14^{ης} προς τη 15^η του μηνός Νισάν. Οι Ιουδαίοι γιόρταζαν την απελευθέρωσή τους από την δουλεία των Αιγυπτίων κατόπιν της σφαγής των πρωτόκων των Αιγυπτίων, απ' την οποία διέφυγαν τα δικά τους πρωτόκα χάρη στο αίμα του αμνού με το οποίο άλειψαν τις πόρτες των σπιτιών τους.

Η λέξη πάσχα (=διάβαση) υπενθυμίζει τη θαυμαστή διάβαση της Ερυθράς θάλασσας από τους Ισραηλίτες και γενικότερα τη διάβασή τους από τη δουλεία στην ελευθερία.

Όμως τα γεγονότα εκείνα ήταν συμβολικά και προφητικά. Το ιουδαϊκό Πάσχα ήταν τύπος του χριστιανικού. Ο πασχάλιος αμνός των Ιουδαίων ήταν σύμβολο και τύπος του αληθινού πασχάλιου αμνού, του Χριστού, που θυσιάστηκε για μας και με το αίμα του εξαγόρασε την ελευθερία μας από την δουλεία της αμαρτίας.

Κατά δε θεία οικονομία η θυσία του Κυρίου συνέπεσε με το ιουδαϊκό πάσχα, που εκείνο το έτος έτυχε να είναι Σάββατο. Ο Κύριος σταυρώθηκε και πέθανε την Παρασκευή, το βράδυ όπου οι Ιουδαίοι έτρωναν τον πασχάλιο αμνό και αναστήθηκε μετά το Σάββατο, δηλ. την πρώτη μέρα της εβδομάδας η οποία γι' αυτό το λόγο ονομάστηκε Κυριακή.

Η πασχαλινή ακολουθία είναι ιδιαιτέρως λαμπρή. Ξεκινά στις 12, μεσάνυχτα του Μ. Σαββάτου με τον Όρθρο και συνεχίζει με την Θ. Λειτουργία.

Στην τελετή της Ανάστασης ψέλνουμε χαρούμενα όλοι μαζί, πολλές φορές το «Χριστός ανέστη».

Το απόγευμα της Κυριακής του Πάσχα τελείται ο Εσπερινός της Αγάπης. Κατά τη διάρκεια του διαβάζεται η ευαγγελική περικοπή που εξιστορεί την εμφάνιση του Κυρίου στους δώδεκα μαθητές την ημέρα της Ανάστασής Του. Το Ευαγγέλιο αυτό διαβάζεται σε όσο το δυνατόν

περισσότερες γλώσσες για να κηρυχθεί σ' όλα τα έθνη ότι «Χριστός εγερθείς εκ νεκρών, απαρχή των κεκοιμημένων εγένετο».

ΣΥΝΤΟΜΑ ΣΧΟΛΙΑ:

«Ο πρώτος Αδάμ απέτυχε να νικήσει το διάβολο και πέθανε. Τώρα ο νέος Αδάμ νικά τον διάβολο και τον θάνατο, που ήταν συνέπεια της αμαρτίας. Γι' αυτό, αν ο άνθρωπος το θελήσει και ενωθεί με τον Χριστό, μπορεί να νικήσει τον διάβολο και τον θάνατο».

(Μητροπολίτης Ναυπάκτου Ιερόθεος)

«Ο Χριστός, ο πραγματικός ιατρός των ανθρώπων, με τα όμοια ιατρικά φάρμακα θεραπεύει τις όμοιες ασθένειες. Με την πτωχεία Του ιατρεύει την πτωχεία του Αδάμ, με την δική Του ύβρη, την ύβρη εκείνου, με τον θάνατό Του θεραπεύει τον θάνατο του Αδάμ και με την δική Του ταφή θεραπεύει την ταφή του προπάτορος. Ακόμη, επειδή ο Αδάμ κατέβηκε στον Άδη, ο Χριστός πήγε μέχρις εκεί για να τον ελευθερώσει».

(Αγ. Νικόδημος ο Αγιορείτης)

Ο Χριστός με την ενανθρώπιση και τη θυσία Του πάνω στον Σταυρό έδειξε τη μεγάλη Του αγάπη για το ανθρώπινο γένος. Γι' αυτό χαρακτηρίζεται «νυμφίος της Εκκλησίας».

«Το σκότος και η θλίψη της Μεγάλης Παρασκευής είναι για μας κάτι το πραγματικό, ζωντανό και σύγχρονο· μπορούμε να κλαίμε κάτω από τον Σταυρό και να δοκιμάζουμε το καθετί που έλαβε χώρα σ' αυτόν τον θρίαμβο του κακού, της δολιότητας, της δειλίας, της προδοσίας· μπορούμε να αντικρύζουμε το ζωοδόχο Τάφο το Μέγα Σάββατο με συγκίνηση και ελπίδα. Κι έτσι μπορούμε κάθε χρόνο να γιορτάζουμε το Πάσχα, την Ανάσταση. Επειδή το Πάσχα δεν είναι η ανάμνηση ενός γεγονότος του παρελθόντος. Είναι η πραγματική και χαρμόσυνη συνάντηση μ' Αυτόν, που οι καρδιές μας Τον είχαν γνωρίσει και Τον είχαν συναντήσει από καιρό, ως ζωή και φως».

(π. Αλέξανδρος Σμέμαν)

▪ **Ο Μυστικός Δείπνος:** Λίγες ώρες πριν το Πάθος Του, ο Χριστός έφαγε μαζί με τους μαθητές Του για τελευταία φορά. Πριν αρχίσει το Δείπνο, **έπλυε τα πόδια και των δώδεκα μαθητών** (ακόμη και του προδότη Ιούδα), δίνοντάς μας **το ύψιστο παράδειγμα ταπείνωσης**. Επιβεβαίωσε έμπρακτα την φράση Του: «όποιος θέλει να είναι πρώτος ανάμεσά σας, να είναι (να φέρεται) όπως ο τελευταίος». Την ταπείνωση του Χριστού καλούμαστε κι εμείς να μιμηθούμε.

▪ **Στον Δείπνο εκείνο ο Χριστός συνέστησε το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας.** Έδειξε στους μαθητές πώς να κοινωνούν από το ψωμί και το κρασί, τα οποία μεταβάλλονται (δεν συμβολίζουν απλώς, μεταβάλλονται στην ουσία τους) σε Σώμα και Αίμα Του σε κάθε Θεία Λειτουργία.

▪ **Ο Μυστικός Δείπνος επαναλαμβάνεται μέσα στην Εκκλησία, σε κάθε Θεία Λειτουργία.** Όταν η Εκκλησία συγκεντρώνεται για να μεταλάβει Σώμα και Αίμα Χριστού, κοινωνεί με τον Θεό και με όλους τους ανθρώπους που είναι βαφτισμένοι στο όνομά Του, ζωντανούς και «κεκοιμημένους».

▪ **Η προσευχή του Χριστού στη Γεθσημανή.** Σαν άνθρωπος θέλει να αποφύγει το «ποτήριο» (τη δοκιμασία, δηλ. το Πάθος και τη Σταύρωση). Σαν Θεός όμως θέλει να θυσιαστεί, δηλ. να ολοκληρώσει την αποστολή Του, το έργο για το οποίο ήρθε στον κόσμο. Στη Γεθσημανή

ο Χριστός προσευχήθηκε και μας δίδαξε ότι στις κρίσιμες, τις δύσκολες στιγμές μας μόνο από το Θεό μπορούμε να ζητήσουμε δύναμη.

▪ **Ο Χριστός ήρθε στον κόσμο με σκοπό να θυσιαστεί για τους ανθρώπους.** Έτσι, στην εικόνα της Γεννήσεως η φάτνη του Χριστού μοιάζει με τάφο (βλ. και τον πίνακα του Σπ. Γαζή στην «ουρανία» του Μητροπολιτικού Ναού Λευκάδος με το Παιδίον Ιησούν να οραματίζεται το Πάθος Του).

▪ **Ο Χριστός έγινε άνθρωπος και θυσιάσθηκε για να διορθώσει το σφάλμα του Αδάμ («νέος Αδάμ»), νικώντας το διάβολο και το θάνατο.** Ο Θεός είχε προαναγγείλει στο διάβολο, όταν αυτός εξαπάτησε τους Πρωτοπλάστους, ότι ένας απόγονος της Εύας θα τον συντρίψει. Ο διάβολος θα κατάφερνε ελάχιστα να Τον πειράξει (θα του πλήγωνε την φτέρνα), Εκείνος όμως θα τον νικούσε ολοκληρωτικά (θα του συνέτριβε το κεφάλι). Βλ. σχετικά Γένεσις 3,14-15.

▪ **Ο Χριστός έπαθε και σταυρώθηκε με τη θέλησή Του.**

▪ Άφησε τους διώκτες Του να Τον σταυρώσουν, επειδή αγαπούσε όλον τον κόσμο.

▪ Οι αρχιερείς των Εβραίων προσέφεραν συνεχώς στο Θεό θυσίες ζώων για τη σωτηρία τη δική τους και ολόκληρου του λαού. **Ο Χριστός («Μέγας Αρχιερέας»)** ήταν αρκετό να προσφέρει μία μόνο θυσία, τον Εαυτό Του, μία μόνο φορά, για να σωθεί όλος ο κόσμος. Βλ. σχετικά Εβρ. 4,14 - 5,10 και Εβρ. 9,11 - 10,18.

▪ Ο σταυρός ήταν το όργανο της πιο φοβερής και ατιμωτικής καταδίκης στους ρωμαϊκούς χρόνους. Έτσι τιμωρούσαν τους χειρότερους κακούργους. Πάνω στο Σταυρό θυσιάστηκε ο Χριστός. Όμως, το όργανο της ατιμίας και της καταδίκης έγινε όργανο σωτηρίας και ζωής («ζωοποιόν ξύλον»).

▪ **Ο Χριστός σαν άνθρωπος πόνεσε, ήταν όμως και Θεός.** Η θυσία Του δεν προκαλεί τη λύπη και τη συμπόνια μας, γιατί γνωρίζουμε ότι έτσι ο Χριστός δοξάστηκε πάνω στο Σταυρό και έγινε η αιτία της σωτηρίας όλων των ανθρώπων. **Ακολούθησε η Ανάσταση και ο θάνατός Του έγινε ζωή για εμάς.**

▪ **Κάθε μέλος του αγίου Σώματος του Χριστού υπέμεινε την ατίμωση για χάρη μας:** το κεφάλι, τον ακάνθινο στέφανο· το πρόσωπο, τους εμπτυσμούς (φτυσίματα)· οι σιαγόνες, τα ραπίσματα (χτυπήματα)· το στόμα, το ξύδι· τα αυτιά, τις βρισιές και τις βλαστήμιες· η πλάτη, το φραγγέλιο (μαστίγιο)· η πλευρά, την λόγχη· τα χέρια και τα πόδια, τα καρφιά. Τέλος, υπέμεινε το θάνατο, την ταφή και την κάθοδο στον Άδη.

▪ **Η σταύρωση του Χριστού συνέβη πραγματικά, σε ιστορικό χρόνο** («ἐπί Ποντίου Πιλάτου»).

▪ **Ο Χριστός σταυρώθηκε με τα χέρια απλωμένα, για να αγκαλιάζει όλον τον κόσμο.** Το σώμα Του ήταν όρθιο πάνω στον Σταυρό, αφού με τη θυσία Του ένωσε τον ουρανό με τη γη, το Θεό με τους ανθρώπους. Όλος ο κόσμος (άνθρωποι, πνευματικός κόσμος, υλικός κόσμος) αγιάζεται.

▪ Τον σταύρωσαν άνθρωποι που δεν κατάλαβαν όσα τους έλεγε για τη Βασιλεία Του (π.χ. Ιούδας, Πόντιος Πιλάτος) ή Τον φθονούσαν (αρχιερείς και γραμματείς). Είναι υπεύθυνοι γι' αυτό. Όμως Αυτός διάλεξε το θάνατο, προκειμένου να μας σώσει.

▪ **Πάνω στον Σταυρό ο Θεός προσεύχεται για τους σταυρωτές Του και τους συγχωρεί** («Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδας τί ποιούσι» - Λκ. 23,34).

▪ Από τον Σταυρό υπόσχεται στον **ευγνώμονα Ληστή**, που σταυρώθηκε στα δεξιά Του, ότι θα βρεθεί μαζί Του στον Παράδεισο (Λκ. 23,39-43).

▪ Το «διψώ» που φώναζε πάνω στον Σταυρό -και οι αγνώμονες Ιουδαίοι του έδωσαν ξύδι και χολή σε σφουγγάρι- δηλώνει την ανθρώπινη φύση Του. Ο Χριστός έπαθε ως άνθρωπος, όχι ως Θεός.

▪ «Τετέλεσται»: Σημαίνει όσο ότι έχει ολοκληρώσει την αποστολή Του με τη Θυσία Του ο Χριστός, όσο και ότι έχουν ολοκληρωθεί οι προφητείες που Τον αφορούν.

▪ Ο Χριστός πέθανε πραγματικά, αλλά όταν θέλησε Εκείνος. Απόδειξη ότι όντως πέθανε είναι το αίμα και το νερό που έτρεξαν από την πλευρά Του, όταν Τον τρύπησε η λόγχη του Ρωμαίου στρατιώτη (Ιω. 19, 31-37).

▪ Τα υπερφυσικά «σημεία» που συνόδεψαν το θάνατό Του (άνοιξαν οι τάφοι, σεισμός μέγας, σκοτάδι, σχίσθηκε το καταπέτασμα του Ναού κτλ.) μαρτυρούσαν ότι ο Χριστός ήταν Θεός. Ο σεισμός και το σκοτάδι έγιναν αισθητά μέχρι και την Αθήνα. Εκεί ο Αρεοπαγίτης Διονύσιος (ο μετέπειτα Άγιος) αναφώνησε: «ἢ Θεός πάσχει ἢ το πᾶν ἀπόλλυται» (δηλ. ἢ πεθαίνει, πάσχει ο Θεός ἢ καταστρέφεται το σύμπαν»).

▪ Αποδεχόμαστε το δώρο του Χριστού (τη Θυσία Του για χάρη μας), όταν Τον ευαρεστούμε, δηλ. όταν ζούμε όπως Εκείνος θέλει.

▪ Συμμετέχουμε στη Σταύρωσή Του όταν βαπτίζομαστε, αλλά και όταν αγωνιζόμαστε να θυσιάσουμε την καλοπέραση και την άνεσή μας, τα εύκολα, για να ζήσουμε όπως Εκείνος θέλει.

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΩΣΗΣ

✓ Ο Σταυρός βρίσκεται ακριβώς στο κέντρο της εικόνας και επάνω είναι ο Χριστός. Είναι γυμνός με ένα λευκό σεντόνι, νεκρός με κλειστά τα μάτια και γυρτό ελαφρά το κεφάλι προς τα δεξιά. Τα χέρια Του είναι ανοικτά σαν να αγκαλιάζει τους ανθρώπους. Από τα χέρια και από τα πόδια Του τρέχει αίμα και από την πλευρά Του νερό και αίμα.

✓ Οι σταυρωτές Του είχαν γράψει πάνω στον Σταυρό, σε πινακίδα, «Ιησούς Ναζωραίος Βασιλεύς Ιουδαίων». Οι αγιογράφοι όμως προτιμούν να βάζουν την επιγραφή «Ο Βασιλεύς της Δόξης», γιατί ο Χριστός πάνω στον Σταυρό δοξάστηκε.

✓ Ο Σταυρός βρίσκεται πάνω σε ένα σπήλαιο που μέσα έχει ένα κρανίο. Είναι το κρανίο του Αδάμ, που σύμφωνα με την παράδοση θάφτηκε στο Γολγοθά. Το Αίμα του Χριστού φαίνεται να ρέει μέχρι πάνω σ' αυτό το κρανίο, συμβολίζοντας το ότι με την Σταύρωσή Του «ξεπλύθηκε» από την αμαρτία το ανθρώπινο γένος.

✓ Στα δεξιά βρίσκεται η Παναγία λυπημένη.

✓ Στα αριστερά είναι ο Ιωάννης το ίδιο λυπημένος.

✓ Πίσω από τον Ιωάννη συνήθως ζωγραφίζεται ο εκατόνταρχος Λογγίνος, που ομολογεί την αθωότητα του Χριστού.

✓ Στο πάνω μέρος της εικόνας εικονίζονται ο ήλιος και η σελήνη που συμμετέχουν και αυτά στο Πάθος του Χριστού και πίσω η πόλη της Ιερουσαλήμ.

«ΣΗΜΕΡΟΝ ΚΡΕΜΑΤΑΙ ΕΠΙ ΞΥΛΟΥ»

«Σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου ὁ ἐν ὕδασι τὴν γῆν κρεμάσας. Στέφανον ἐξ ἀκανθῶν περιτίθεται ὁ τῶν ἀγγέλων βασιλεύς. Ψευδῆ πορφύραν περιβάλλεται ὁ περιβάλλων τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις. Ράπισμα κατεδέξατο ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ἐλευθερώσας τὸν Ἀδὰμ. Ἦλοις προσηλώθη ὁ Νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας. Λόγχη ἐκεντήθη ὁ Υἱὸς τῆς Παρθένου. Προσκυνοῦμεν σου τὰ πάθη, Χριστέ. Δεῖξον ἡμῖν καὶ τὴν ἔνδοξόν σου Ἀνάστασιν».

Σήμερα κρεμάται στο ξύλο, Εκείνος που κρέμασε τη γη επάνω στα ύδατα. Στεφάνι κατασκευασμένο από αγκάθια φοράει στο κεφάλι του ο Βασιλιάς των Αγγέλων. Ψεύτικο βασιλικό ρούχο φοράει Αυτός, που ντύνει τον ουρανό με τα σύννεφα. Ράπισμα δέχθηκε Εκείνος, που στον Ιορδάνη ποταμό ελευθέρωσε τον Αδάμ. Με καρφιά καρφώθηκε ο Νυμφίος της Εκκλησίας. Με λόγχη τρυπήθηκε ο Υιός της Παρθένου. Προσκυνοῦμε τα Πάθη Σου, Χριστέ! Αξιώσέ μας να δούμε και την ένδοξη Ανάστασή Σου!

Δραστηριότητες:

- **Βάψτε** όλοι μαζί τα πασχαλινά αυγά για την ομάδα σας.
- Συζητείστε για τα **πασχαλινά έθιμα** της περιοχής σας. Φτιάξτε μια **ομαδική ζωγραφιά** ή ένα μικρό **φυλλάδιο**, εικονογραφημένο και γραμμένο από εσάς, που θα αναφέρεται στα πασχαλινά έθιμα του τόπου μας.
- Φτιάξτε τις **πασχαλινές λαμπάδες** σας μόνοι σας! Προμηθευτείτε χρωματιστά κεριά, κορδέλες, διάφορα στολίδια και ατλακόλ. Κατόπιν συνεργαστείτε για να δημιουργήσετε τις δικές σας λαμπάδες!
- Ψάλλετε όλοι μαζί τα Εγκώμια ή άλλους ύμνους της Μ. Εβδομάδας.

➤ Συμπέρασμα:

Τα Πάθη και η Ανάσταση του Χριστού είναι η αρχή της σωτηρίας μας!

Ύμνοι Μεγάλης Εβδομάδας

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ίδού ο Νυμφίος έρχεται
εν τω μέσω της νυκτός
και μακάριος ο δούλος,
όν ευρήσει γρηγορούντα
ανάξιος δε πάλιν,
όν ευρήσει ραθυμούντα.
Βλέπε ούν, ψυχή μου,
μή τω ύπνω κατενεχθής,
ίνα μή τω θανάτω παραδοθής
και της βασιλείας έξω κλεισθής,
αλλά ανάνηψον κράζουσα:
Άγιος, άγιος, άγιος ει ο Θεός,
διά της Θεοτόκου ελέησον ημάς.
«Τόν νυμφωνά σου βλέπω,
Σωτήρ μου, κεκοσμημένον
και ένδυμα ουκ έχω,
ίνα εισέλθω εν αυτώ·
λάμπρυνόν μου την στολήν της ψυχής,
φωτοδότα, και σώσον με».

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ

Ο Νυμφίος Χριστός θα έρθει ξαφνικά στη μέση της νύχτας. Ευτυχισμένος θα είναι ο δούλος που ο Κύριος θα τον βρει να αγρυπνά, ανάξιος, όμως, θα είναι εκείνος που θα τον βρει να είναι αμελής. Πρόσεχε, λοιπόν, ψυχή μου να μην καταληφθείς από (πνευματικό) ύπνο, για να μην παραδοθείς στο θάνατο (της αμαρτίας) και μείνεις έξω απ' τη Βασιλεία (των Ουρανών). Αλλά φρόντισε να συνέλθεις και φώναξει: Άγιος, Άγιος, Άγιος είσαι Σου ο Θεός` με τη βοήθεια της Θεοτόκου ελέησέ μας.

Την αίθουσα των Γάμων Σου, Σωτήρα μου, τη βλέπω στολισμένη, αλλά εγώ δεν έχω κατάλληλη ενδυμασία για να μπω σ' αυτή. Κύριε, Εσύ που χορηγείς το φως, κάνε λαμπρή και φωτεινή τη στολή της ψυχής μου και σώσε με.

Α' στάση Εγκωμίων

Η ζωή πώς θνήσκεις;
Πώς και τάφω οικείς;
Του θανάτου το βασίλειον λύεις δε
και του Άδου τους νεκρούς εξανιστάς!
Η ζωή εν τάφω
κατετέθης, Χριστέ,
και θανάτω σου τον θάνατον ώλεσας
και επήγασας τω κόσμω την ζωήν!

Πώς γίνεται να πεθάνεις Εσύ, που είσαι η ζωή; Πώς γίνεται να κατοικείς σε τάφο; Όμως καταλύεις το βασίλειο του θανάτου και ανασταίνεις τους νεκρούς που είναι αιχμάλωτοι του Άδη!
Εσύ, Χριστέ, η Ζωή, κατατέθηκες σε τάφο και με τον θάνατό Σου κατέστρεψες τον θάνατο και έκανες να πηγάσει από αυτόν στον κόσμο η ζωή!

Γ' στάση Εγκωμίων

Αι γενεαί πάσαι, ύμνον τη ταφή Σου,
προσφέρουσι, Χριστέ μου.

Όλες οι ανθρώπινες γενιές προσφέρουν ύμνο στην Ταφή Σου, Χριστέ μου.

Καθελών του Ξύλου, ο Αριμαθαίος
εν Τάφω Σε κηδεύει.

Αφού Σε κατέβασε από το Ξύλο του Σταυρού ο Αριμαθαίος Ιωσήφ, Σε κηδεύει σε Τάφο.

Ω! γλυκύ μου έαρ! Γλυκύτερόν μου τέκνον!
Πού έδου Σου το κάλλος;

Ω! γλυκειά μου άνοιξη! Γλυκύτερο παιδί μου! Πού έδουσε, σαν τον ήλιο, η ομορφιά Σου;

Έρραναν τον Τάφον, αι μυροφόροι μύρα,
λίαν πρωί ελθούσαι.

Έρραναν με μύρα τον Τάφο του Χριστού οι Μυροφόρες, αφού ήρθαν πάρα πολύ πρωί.

Χριστός ανέστη εκ νεκρών,
θανάτω θάνατον πατήσας
και τοις εν τοις μνήμασι,
ζωήν χαρισάμενος.

Ο Χριστός αναστήθηκε απ' τους νεκρούς, καταπατώντας με το θάνατό του το θάνατο και χαρίζοντας τη Ζωή σε όσους βρίσκονταν μέσα στα μνήματα.